

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
" pol leta 4 " — " "
četrt " 2 " 20 "

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
" pol leta 5 " — " "
četrt " 2 " 60 "

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno trisporno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " " 2krat,
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 80 kr.

Vredništvo in opravištvó je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Račun brez krčmarja.

□ Komur se kako početje ne izide tako, kakor si ga je mislil in napeljal, o tem pravi ljudski pregovor, da je delal račun brez krčmarja. — Ta pregovor velja sedanji čas posebno o starem pruskem morivcu in požigavcu Vilhelmu in o njegovem trinoškem pomagaču Bismarku. — Po sramotni udaji decembarskega hudo delnika pri Sedanu s 100.000 mož močno armado na prusko milost in nemilost so mislili prevzeti in ošabni Prusi, da se po Napoleonovem izdajstvu francoski narod ne bode mogel več braniti nemškimi armadam, ker ni imel ne vojakov ne orožja. — Ali kako močno sta se zmotila Bismark in njegov plenaželjni kralj Vilhelm! — Iz onemogle monarhične Francije je postala na hip francoska republika, in njeno glavno mesto Pariz se ni ravnalo po izgledu Dunaja l. 1866. — ampak je prvo skalo zavalilo na pot nemškimi zmagam. Po neutrudljivem prizadevanji za svobodo, čast in slavo svoje domovine gorečih voditeljev novorojene republike so po izgledu Pariza vsa večja in imenitnejša francoska mesta povzdignila častno republikansko zastavo na boj z razdivjano, plenaželjno nemško kulturo v pikelhavbah. Z neprenehano delavnostjo, z neusahljivo duševno bistrostjo in s svojim neupogljivim pogumom so Trochu, Gambetta, Jules Favre in drugi republikanski ministri in vojskovodje ves francoski narod sklicali v boj za rešitev svoje drage, nesrečne domovine iz krempljev plenečega, požigajočega in morečega sovražnika. Kaka odločnost, kaka srditost nudaj republikanske armade, ktere tako rekoč iz tal rastejo, kaže oklic, kterege so stvaritelji jugozapadne armade, divizijski general in prvi poveljnik tabora v Toulouzi E. Demay in vojua komisarja Lissagaray in G. Perin 6 decembra l. 1870. razglasili, ki se sledeče glasi:

„Vojaci jugozapadne armade, v tabor! — To naj bo naš edini odgovor na zmage sovražnika. Uprimo se nesreči! Čem večje so naše nezgode, tem bolj moramo prisegati, da bomo domovino rešili. — V tabor! Na pot proti Loiri, na pot v Pariz! — Cela Nemčija nas je napadla, — očetje in sinovi, Prusi in Bavarci, Virtemberžani in Saksonci, Badenčani in Hanoveranci so čez Francosko planili, da bi jo oplenili in uničili. Alzasija, Lorena, 25 naših okrajev stoka pod njihovimi kremplji. Postavivši se ob Loiri in Pariz za goltanec držeči videti je, kakor bi ostalo Francosko klicali, da naj pride glavnemu mestu na pomoč. In 79 dni (zdaj že 115 dni) steguje junaško mesto svoje roke proti nam, svoje armade si stvarjaje in svojim prebivalcem od dne do dne živež odmrjaje. — Vojaci, Vi to veste! Pád Pariza je vgašenje luči svetá, je za sto let nazaj vržena svoboda narodov, je uničenje revolucije leta 1789., je prepoved vašega polja, preklic vašega premoženja, odtegnitev vaših rok na korist novim gospodovalcem! Vaše vojske, vojaci jugozapada, so v tem trenutku za Pariškimi gradbami, so ob bregovih Loire! Ali mi poznamo Pruse! Leta 1792. zmagovaleci tekli so pred banderom mlade republike. Takrat so si tudi Francijo v svojih predrznih razglasih delili, tudi takrat so naše trdnjave vzeli, naše generale podkupili, izdajstvo v srce Pariza zasejali! In vendar so prestrašeni bežali pred našimi golonogimi in slabo oboroženimi očetji, svoje topove in svoja izurjena krdela v morivnih močvirjih Champanjskih popustivši. Vojaci! to so isti Prusi, — Vi ste isti Francozi! Kar so dovedli naši očetje, dovedli bodemo tudi mi! — Naša prednja

vojska je bila nezmožna kakor leta 1792; kakor leta 1792. mora ves narod svoja krdela obupnih iz tal izteči. Naši Pariški bratje, naši bratje ob Loiri potrebujejo izšolanih in boja vajenih bataljonov. Drobno! predno preteče mesec dni, bodemo mi stare armade. V mrazu, v dežji bomo v taboru naš tugi uk pospešili, in ako bi nam pri vsi naši utrjenosti bilo pomanjkanje strašno, trpeli ga bomo z veseljem, oko na naše brate obračaje, ki brez varstva pred hudo zimo svoje prsi sovražniku nastavljajo. Vsak, ki v naši sili izuati obupno besedo, vsak, ki na klic domovine ne hiti v boj, naj velja za izdajalca. Tudi ta naj se ima za izdajalca, kdor godrnja zoper ostro disciplino, brez ktere ni mogoče deželo rešiti. — Kar se tiče nas, tovariši, ne hrepenimo po nobeni drugi časti, nego da z Vami delimo reve in težave življenja v taboru v vsej njihovi britkosti, in da Vam na bojni dan kažemo pot k zmagi ali pa v smrt. Naj bo jugozapadna armada, predno mine 30 dni, prva pripravljena, da bojno srečo Francozke zopet povzdigne. — Ve zapeljana ljudstva Nemčije, ve se bijete za enega človeka, mi se borimo za našo mater!

Naprej, vojaci! naprej za dom in svobodo!
Živela skoz nas edina in nerazdružljiva republika!
Neštevilne bitve republikanskih armad, potoki krvi, ki napaja francosko zemljo, so dokaz, da se francoski narod vé navdušiti za boj v rešitev svoje očetnjave, da se ne upogne ošabnemu sovražniku, ki mu stavi sramotivne pogoje miru. — Kedaj bode konec tega srašanskega klanja in požiganja, in kako se izide, o tem se zdaj še ne more soditi. Sosedni narodi Nemčije pa zdaj lahko vidijo, kaj pomeni nemška kultura!

Šola in ljudstvo.

(Konec.)

Ω. Skušnje, kakor smo jih gori navajali, so bile vzrok, da so kmetje izgubili nagnenje do šol, od kterih so rekli, da niso potrebne kmečkemu ljudstvu. Svojega talentiranega sinka je šolal le tisti kmet, ki si je upal, da ga bode spravil skozi vse šole. Vsak drugi kmet je modro opustil vse take namere. To je poglaviti vzrok, ki smo ga vzeli iz zgodovine našega šolstva, da kmečko ljudstvo nima veselja do šole. Drug vzrok je ta, da ljudje ne razumejo namenov s e d a n j i h šol. Šola je sedaj nekterim nepotrebeu davek, kterege bi se radi iznebili; da jim je kmečka ljudska šola potrebna in koristna, tega ne morejo ali nočejo sprevidei. Marsikteri pravi: Kmetu ni treba nič znati, za kmečki stan zna kmalo dovolj i. t. d. Tege izgovora sicer ne bodemo zagovarjali, a vendar kmetu ni preveč zameriti, ako tudi o sedanjih ljudskih šolah tako sodi. Kmet spozna le to za dobro, kar takoj v prid obrniti more in od česar naravnost dobiček vživa. On si misli, v šoli se otrok uči brati, pisati in računati; te znanosti pa pri kmetiji le bolj poredkoma potrebuje; bolj mora vedeti, kako bo njivo izoral, pognojil in obsejal, kako živino gleštal in sadje rodil i. t. d. In vendar je še veliko ljudskih šol, v kterih se le na prvo omenjeno trojico ozira.

Da bi se v gospodarskih in obrtnijskih naukih v resnici ne samo po imenu in v toliki meri in tako praktično podučevalo, da bi jih umevala kmečka mladina in jih odobrili njeni stariši, to se le poredkoma po ljudskih šolah nahaja. Ustrezale bi ljudske šole še bolj svojemu namenu, ako bi bile bolj gospodarske,

obrtijske in narodne, kakor da je njih glavna naloga učenje branja, pisanja, številjanja itd.

Učitelji na deželi odločujejo, ako so sploh za kak praktičen nauk uneti, gospodarskemu po 2 do 3 ure na teden, vse druge ure so odmenjene pisanju, branju itd. Ali bi morda ne bilo nasprotno boljše? Gotovo pa bi šole kmečkemu ljudstvu mnogo bolj koristile, ako bi se vsaj s toliko pozornostjo oziralo na poljedelstvo, sadjorejo, živinorejo, čebelorejo, svilorejo, obrtnijo, narodnost, kakor na znanje pisanja, branja, računstva, teoretičnega naravoslovja, zemljopisja itd. Kaj pa nove šolske postavbe? Ali se ozirajo na praktične nauke, ki so kmetu potrebne? Daleč od tega! Zahteva se sicer po novih določbah veliko predmetov za ljudske šole; pa vse naj bi bilo le bolj teorija nego praktičnost in djanska porabljivost. Vsaj tako se razvidi iz novega učilnega reda.

Kakor je napak od naše vlade na Dunaji, da hoče tudi gledé šolstva vse dežele po enem kopitu ustrojiti, tako je dalje napačno, ako bi se kmečkim otrokom na deželi in gosposkim po mestih enaka duševna hrana delila. Prvim se bolj prilega kmetijski nauk, drugim pa znanstveni predmeti. Pomanjkljivo osnovane šole so toraj še sedaj krive, da nimajo veselja do njih. Kljub temu pa so sedanje šole že tako vredjene, da ljudstvu ne moremo nikakor prav dati, ako ne pošilja svojo mladino v učilnice, kjer si ona vendar le nabira mnogo potrebnih naukov za življenje.

Kaj pa storiti, da pride ljudstvo gledé šolstva do pravega spoznanja? Pred vsem je treba skrbeti, da se šole tako prestrojé, da bodo ljudstvu koristne. V ta namen pa morajo biti: 1. čisto narodne, 2. praktične t. j. prebivalcem posamnih krajev primerne. Ako so enkrat take šole ustanovljene, treba je nevedne ljudi o dobri osnovi novih šol podučiti. Djanje pa več velja kakor beseda. Zavoljo tega bode pred vsem zgled mikal. Ako bode otrok enih starišev v šoli izvrstno napredoval, posnemali jih bodo tudi drugi in radi pošiljali otroke v šolo. Pa tudi poduk o pravem času ne bode brez vspeha. Zavoljo tega naj sleherni domoljub, ki važnost šole spozna, priporoča jo tudi drugim, s kterimi pride v dotiko. To nalogo so po svojem stanu prevzeli najbolj duhovni in učitelji. Oba ta dva stanova se največkrat z ljudstvom shajata in tedaj naj ne pozabita, pri vsaki priložnosti sejati seme potrebnega nauka. Duhovni naj tudi v cerkvi besedo o šolstvu spregovoré, a učitelji pa pri društvenih skupščinah, v čitalnicah itd.

Dopisi.

?? Iz Ljubljane 9. jan. [Izv. dop.] Že je vtonilo v globino prošlosti nekaj desetletij, kar je zasijalo na slovenski zemlji zlato solnce narodne zavesti. Radostnega srca moremo oznaniti, da je njena razsvetlilna moč pregnala že precej tmine prejšnjega narodnega spanja, ter zanetila marsikomu ogenj blagonosnega rodoljubja. Vendar kalé to radost vsacemu pravemu rodoljubu še obilne neugodnosti in nepopolnosti gledé narodne stvari. So kraji na Slovenskem, kjer še vedno vlada tisočletna megla narodnega spanja; so našinci med razumnistvom, kterih se še ni dotaknil z vspehi prebujeni narodni duh, kojih srca še odeva ledena skorja tisočlet vladajoče starokopitnosti. Narodu nasprotni duh jih je kar omamil, da se ne morejo zavdati ali pa okoval v verige odbijajoče, samogospodarne

trdovratnosti. Ne eno, ne drugo ni na svojem mestu, temveč naravnost nasprotno sedanjemu položaju gledé narodne stvari.

Začudeno naznanjam, da niso še prisvetili žarki narodne zavesti v knezo-škofijsko uradnijo. Še vedno gnjezdi ondi nemški orel, uraduje se lepo po starem kopitu, v ošabni tujščini. Ni davno, kar smo brali v tem listu enako pritožbo o Mariborskem škofijstvu, želeli bi iz srca, da bi krepke besede istega dopisa našle jaki odziv tudi pri kranjski duhovščini. In kaj bi oviralo duhovništvo, da ne bi zahtevalo uradovanja v narodnem jeziku pri škofijstvu? Morda kaki veljavni predpisi višjih v tej zadevi? Naj mi jih odkrije, komur so znani. Morda uradujejoče osebstvo? Tudi ne, saj so vsaj po krvi in jeziku našinci vsi, od prvega do zadnjega. Morda postrežljiva uljudnost? Prašam, ali se more zlagati ozir na tisto čednost s samostojno, čisto narodno zavestjo? Nikakor ne; narodna zavest mi pravi, da se godi slov. jeziku krivica, ako se uraduje za slovenski denar, na slovenski zemlji po nemški, da je paradokson, ako bolj slovenščine nego nemščine večji uradnik za slov. duhovništvo uraduje nemški. Toda, čemu bi zagovarjal pravice slov. jezika, naj skaže raje nemščina svoj pravni naslov. Iz njenega umestilnega pisma razvidimo lahko, da je potisnila po pestnem pravu slovenščino v kot, ter ošabno zasedla častni sedež. Ne služi jej v zagovor drug razlog, nego zastarela krivica. Krivico podpira in dela, smeši se pred svetom z uradom vred tedaj vsak duhovnik, ki občuje z njim nemški. Zbrisi si torej, kranjska duhovščina ta negnjusni madež iz svetlega oblačila svojega rodočljubja, ne dajaj si pred svetom tako sramotnega spridevala, občuj s svojim uradom izključljivo slovenski, zahtevaj besedno in dejansko slovensko uradovanje! Pokaži, da se narodnosti zavedaš, in da ti je mar za pravico povsodi!

Menda se ne motim pritrjevaje nametku, da slov. duhovništvo premalo rabi pisek na slovstvenem polji. Ne govore o svetnem slovstvu opomnim le, da se stanovitno ogiblje slov. duhovništvo delovanja na bogoslovskem znanstvenem polji, ki je pri nas še celina. Dovoljujem si opiraje se na tehtne razloge razodeti svojo skromno misel in željo, naj bi se kaki temeljito bogoslovski izobraženec odvažil in potrudil na dan spraviti znanstven bogoslovski slov. časopis. Ta naj bi bil središče, zbirajoče in izbujaajoče veljavne moči med duhovstvom, in zakladnica višje bogoslovske vednosti, duhovnom in svetovnjakom v vedrilo, ki zlasti zadnjim treba dandenes, če le kedaj. Žalostna resnica je, da

ima duhovščina štiri h slov. vladikovin en s a m slov. cerkven list, namreč „Danico“. Znanstvene razprave se nikakor ne prilegajo celotnemu krogu njenih bralcev, morala bi popustiti svojo sedanjo svrhu, za katero deluje po močeh. Ni torej dvomiti, da ne bi pritekli duhovniki takemu njih stanu primernemu časopisu na pomoč z obilnimi naročili, za duševno hrano bi mu pa gotovo skrbeli temeljito izobraženi naši bogoslovski učenjaki, katerih šteje slov. duhovstvo v svoji sredi več, kakor katerikoli drugi stan svojih.

—r.— **Iz Ljubljane 9. januarja.** [Izv. dop.] Včerajšnja 10. predstava dram. društva spada med boljše v tej saison-i. Opereta „Skrivnost ljubezni“ ima proste da ne rečemo slabe besede, pa je prav okusno postavljena, vršila se je včeraj boljše, nego pri prvi predstavi. Posebno odlikoval se je g. Meden, ki je bil gledé glasu posebno razpoložen. Želeli bi pa njemu in gospici Neugebauer-ovi bolj živahno igro, več gibčnosti, potem bi se njune izvrstne pevske zmožnosti pokazale v pravem blesku.

Izvrstno je izvršil gosp. Valenta svoj nalog v petji in igri, skladal se je s smislom svojega predmeta in predstavljal je posebno humoristično mer prav dobro. Godba pa ni bila ravno preveč izurjena, svetovali bi tedaj gosp. kapelniku, da bi skrbel za več skušenj, ker je jako neprijetno občinstvu, ako čuti, ka godba pevce ovira, ali celo iz koncepta spravi. —

Prizor „Faust in Marjetica“ je gosp. Nollu v resnici izvrstno predstavljal. Upletenih je bilo mnogo političnih, sarkastičnih utrinkov in ko je gosp. Nollu mesto vojaškega zbora v 4. dejanji opere „Faust“ pel kuplet:

„Oj slava nam je že pol leta bliz“,

Kar zobljemo francosk komis;

Vendar še nismo prišli v Paris!

Durch Gottes führung, dos is gwiss!“

odmevalo je gledališče splošnega demonstrativnega ploskanja.

V burki „Strah v kuhinji“ sta se odlikovala gg. Kajzel in Nollu, prvi kot krojaški vajenec, slednji kot mojster. Pohvaliti gre še g. Odijevo in gosp. Filipiča s pristavkom, da naj bi se prva svoj nalog bolj na pamet priučila, kar bi bilo le na korist njeni izvanredni nadarjenosti. Gosp. Sturm je igral mali nalog pramonoše povoljno. Glede operete „Skrivnost ljubezni“ še dostavljamo, da je bilo vkupno igranje (ensemble) nekoliko mlačno, ter da je g. Brusova igrala kakor po navadi — namreč — dobro. Gledališče je bilo dobro obiskano, praznih je bilo le 5 lož, znamenje, da tudi

nemčurjem dopadajo slovenske predstave.*) Dramatičnemu društvu se po tej predstavi svobodno izreka priznavanje, ne moremo si pa kaj, da bi mu ob enem ne priporočali boljše igre izbirati. Če že sploh samo iz nemščine predstavljate, vzemite si boljše predmete, ki imajo več jedra, več okusa. Sicer bi se pa lahko časi ozrli tudi v Italijo in na Francosko, da ne omenjamo Čehov, Poljakov in Rusov, kar bi dišalo po Panslavizmu. —

Politični razgled.

Ministerska kriza je rodila nekoliko novih pěn. Pravijo, da je grof Taaffe po telegrafični poti ministersko predsedništvo ponudil knezu Auerspergu, ki sicer ni naravnost odrekel, a vendar tirjal zanesljivih poroštev, da se ima v prihodnje ustava krepko izvrševati. Peštanski listi pak poročajo, da v Pešti kujejo neko drugo ustavoverno ministersko listo in da bode, kader jo zgotové, generalni-intendant graf Wrba poklican za ministerskega predsednika. V vladnih krogih konečno si obetajo, da bode mogel Potocki ostati ministerski predsednik, Stremayr da postane minister notranjih zadev, za druga ministerstva pa da bi se pridobili nekteri drugi parlamentarni ustavoverneži. Kakor je iz vsega tega videti, v merodajnih krogih še dolgo niso spoznali, kaj je Avstriji treba in se še vedno vrté okolo ustave in pozabljajo na Avstrijo.

V cis-lajtanski delegaciji se zdaj prav mnogo govori, pa malo novega. Dovoljuje se vojni proračun. Vlada si prav marljivo prizadeva, da bi vse dobila, kar je tirjala, vendar večidel obveljujejo nasveti proračunskega odbora, ki so tú pa tam številke nekoliko prirezali. Zanimive so besede vojnega ministra: „Nevarnost za državo je zdaj večja nego leta 1868, ker je nevarnost mnogo bliža; jaz že vidim, kako se bližajo hude zapletke in prihodnost bode pokazala, ali sem prav videl.“ Mož je pač slišal zvoniti, a tega ni razložil, pri kateri cerkvi je zvonila — ta avstrijska nevarnost.

Telegrami iz Prage naznanjajo, da se bodo na Českem za veliko posestvo v kratkem razpisale nove neposredne volitve v državni zbor; namreč na mesto tistih poslancev, ki se vsled volilnih pomanjkljivosti kot državni poslanci niso potrdili. Vlada se je bajè zopet

*) Dali bi prostor obširnej in natančnej kritiki, pa že vsled zadnjega opisovanja nam je došlo 8 strani dolgo zagovarjanje, ktero nam je dokaz neizmerne občutljivosti in nerazumljene koristi kritike. Vredn.

Listek.

Alzasija in Lorêna.

Poglavje o anektiranji.

(Spisal dr. V. Zarnik.)

(Dalje.)

Tudi ako mi Slovani katerikrat do najbolj velikanske sile, kakor si jo najbolj vatreni rodočljub v svoji bujni domišljiji predstavlja, dospemo, bomo gotovo zmirom toliko pameti in zmernosti obdržali, da se bomo tudi takrat edino pravičnega, po nas Slovenceh izjavljenega načela držali: da nima nikdar dežela sama ob sebi kakor zemlja pravo na dotično prebivalstvo, ktero na njej stanuje, da ima izključivo edino le prebivalstvo pravo na zemljo, ktero poseduje in da je torej mednarodni pravni subjekt le prebivalstvo samo na sebi. —

Jeremias kranjskega dež. zbora, gosp. vitez Kaltenegger, je pri zadnji adresni debati s žalostnim, zamolklim glasom uzkliknil: Kam bi za božjo Kriščevo voljo Evropa zabredla, ako bi se začela preustrojevati po nam priporočenem „unglückseligen Nationalitäten-princip“! Vprašamo pa mi našega Jeremijaza: Kam bi ves svet zabredel, ako bi se načela „des olle Willem“ in ogromne večine sedanjega nemškega naroda držal: da ima narod, kader do sile pride, pravico anektirati vse dežele, ktere so pred sto in sto leti k vlasti tega naroda spadale in to samo zaradi tega, ker so bile

pred toliko in toliko sto leti s silo temu narodu odvzete, akoravno je dotično prebivalstvo teh dežel dandenes odločno proti vsakemu takemu anektiranju!?

Niti od nas Slovanov toliko cenjeno in zagovarjano načelo narodnosti ni edino merodajno, celo pa ne takrat, ako ni v skladu in v soglasji s prebivalstvom samim dotične zemlje. Nihče ne bo tajil, da bi bilo to hudodelstvo prve vrste: siliti zadovoljne švicarske Italijane pod laško kraljestvo, ali švicarske in belgijske Francoze pod francosko republiko samo iz tega vzroka, da se načelu narodnosti zadovoljuje. — Pri vsakej aneksiji je edino le merodajna in odločivna volja dotičnega prebivalstva, ktera stoji nad vsakem pravom (??!) jačega in tudi nad načelom narodnosti. Ako se mi od tega edino pravnega in civilizaciji odgovarjajočega načela odstranimo, preostane nam sedanje nemško pravo nasilja: da so narodi ovce, mulci ali prosta govedina, ktero denes „der olle Willem“ v svojo vrečo pobaše, ako ima Moltke-a na strani, jutri mož Sedanski, ako mu spet Makmahon kakor pri Magenti posluži, drugikrat Kublaj Kan, ako mu „coperniki“ dober vojskinci načrt naredijo in nazadnje tudi kaki Soliman, ako ima velike vezirje à la Sokolovič. —

Zdaj nastane na dalje vprašanje: Po kateri poti je mogoče voljo dotičnega naroda ali prebivalstva izvedeti? To pot so nam prvi romanski narodi: Francozi in Italijani pokazali in se imenuje: obče glasovanje ali suffrage universel. Se ve, da tudi to ni popolnoma, kakor nimamo ničesa popolnoma pod solncem, ali ideali se ne dajo na tem svetu doseči. Kakor se

dade vsaka najboljša institucija zelo uporabiti, porabil je tudi mož Sedanski suffrage universel na nekorist in propast francoskega naroda. Gotovo je pa tudi to, da vsaki narod, kateri tisti dotični narod in tisto državno bitje, h kateremu bi moral v svoji prihodnosti pripadati, mrzi in sovraži, rečem da vsaki taki narod brez izjeme bode sigurno po občem glasovanji svojo mržnjo in svoje sovraštvo z vso eneržijo v ogromni večini izjavil. Dajte denes vojaški granici glasovati, ali hoče pripadati k magjarski državi ali ne, bote videli, kakšni nečuvni fiasko bosta Andrassy in Rauch napravila. Naj dade denes Avstrija južnemu Tirolu in tržaškemu mestu po občnem glasovanji izjaviti se, ali hočeta k „avstrijsko-ogerski“ monarhiji ali k italijanskemu kraljestvu pripadati in rezultat tacega glasovanja, mislim, ni dvomljiv niti cis- niti trans-lajtanskemu ministerstvu z Beustom vred.

Pri glasovanji v Savoji in v Nici so se Francozi popolnoma korektno vladali. Odstranili so pred glasovanjem vso vojaško italijansko in francosko silo iz obeh dežel in še le potem se je prebivalstvo čisto svobodno izjavilo. Da je bilo glasovanje v obeh deželah v resnici po srcu in po mišljenju prebivalstva za pripad k Franciji, porok tega mi je to, da je materini jezik vseh Savojarov in Nizardov jezik francoski, da so vse uspomene francoske in da je bila javna uprava in tudi literatura tam od nekdej francoska. Komu ne pride na misel slavni francoski filozof Le Maistre, ki je bil rodom in posestvom Savojarj iz Chamounix. Vse to prenatanko ravno tako dobro Bismark ve, kakor vsi

odločila za ustavoverneže, ki pa naravnost izrekajo, da za vladno podporo ne marajo.

Londonška konferencija še zdaj ni svojega dela začela. Pred začetkom hote pooblaščenca še podpisati neko izjavo, da skupnih pogodb ne sme ena sama vlast svojevolsko prelamljati ali preminjati — kar ima v toliko nekaj vrednosti, ka se bo moglo reči, da pooblaščenca niso nič delali.

Arabska se je uprla proti Turški. Uradno je do zdaj gotovo, da se upora udeležuje ves sever srečne Arabije in vse prebivalstvo ob rudečem morji. Samo en oddelek je še zvest, a tudi tega oddelka glavar je že v Carigrad poročil, da se ne bo mogel dolgo držati, ker ga uporniki že od vseh strani obdajajo. „Augs. Allg. Ztg.“ vé pripovedovati, da imajo vsi uporniki čisto dobro, popolnoma novo orožje.

Zadnje novosti z bojišča se prav neugodno glasé za Francoze. Res bi lahko pritoževali se proti pruski krutosti, ki zdaj strelja v pariška bolnišča in razdeva krasni Pariz, a vse to nič ne pomaga, denes že skoraj ves Pariz, kar ga je na levi strani Seine, stoji pod razdirajočim ognjem pruskih topov, katerih nekteri nosijo 10.000 korakov, ali celo nemško miljo daleč. Ako vidimo to morjenje, požiganje in razdiranje, tolaži nas le to, da bodo Francozi s tem dobili zopet nekoliko časa in si z nova nabirali vojnihi moči. Sliši se, da je pariško ljudstvo tudi v tem položaji še pogumno in dobre volje, da pa tirja krepkega naskoka proti oblegajočim Prusom in drugim Nemcem. General Chanzy je imel 10. januarja vendar le nesrečne boje proti princu Friedrich Karlu, ki se je tisti dan do Le Mans približal. Srečneje so bili Francozi 11. t. m. proti nadvojvodu meklenburškemu, kateri ni mogel napredovati. Čudno je, da so Francozi zopet dali 10.000 svojih ljudi vjeti, kar se je bilo začetkom decembra tudi zgodilo pri Orleansu. Dvomljivo je, ali se bode Chanzy zopet mogel lotiti ofenzive, ali pa se nazaj umakniti pred Prusi. Videti je kakor da bi bila zapadni armadi odkazana le še pot proti Cherburgu. Vzhodna francoska armada pod gen. Bourbakije se more sicer ponášati z novo zmago, a premagani je samo — Werder in to jemlje zmagi mnogo vrednosti in Bourbakim bi utegnil sam priti v zadrego, ko bi princ Friedrich Karl se obrnil proti njemu in bi generala Chanzy prepustil armadi meklenburškega velicega vojvoda.

Razne stvari.

* (Obsodba.) 11. t. m. je okrožna sodnija v Celji pod predsedništvom svetnika više deželne sodnije

g. Stigera v konečni obravnavi obsodila Heleno in Franceta Gaber iz Vrbnega pri Šentjurji pod Rifnikom zaradi zločinstva tolovajskega uboja in sicer Heleno Gaber na smrt, moža pa zaradi sokrivde na 15letno težko ječo, poojstreno s postom vsaki mesec in temnico 30. aprila in 1. majnika vsacega leta. Zagovornik dr. Higersperger je naznanil upor.

* (Razpisana služba.) Pri okrajni sodniji v Trebnjem je razpisana služba okrajnega sodnika z letno plačo 1500 gld., oziroma 1300 gld. V uradnem oklicu se samo tirja, da morajo prosilci do 10. t. m. svoje „vorschriftsmässig ausgestellte“ prošnje na „vorgeschiedenem“ poti predložiti predsedstvu okrožne sodnije v Novem mestu. G. Gertscher seveda od okrajnega sodnika v Trebnjem ne tirja znanja slovenskega jezika.

* („Slobodni Slovenec“) je vendar za vselej umrl. Razposlal se je bil k novem letu v 6000 iztisih in z vsemi privabil — 4 naročnike. Njegov fiktivni vrednik se bode zdaj vsaj lahko v miru pripravljaj na — zrelostni izpit. Da se sme gimn. prof. Rieckh pečati z vredovanjem — to ne briga ni nas ni gimnazijskega voditelja, ampak samo slabo postreženo občinstvo, da so pa osmošolci tudi vredniki, to bi pa vendar utegnulo brigatig. — gim. direktorja Gutscherja.

* („Südslavische Zeitung“) v svoji 3. številki naznanja, da za zdaj ne more izhajati še vsakdan, ker zaradi pomanjkanja delavcev iz Nemčije ne more dobiti črk, katerih potrebuje, in ktere si je bila o pravem času naročila. Dokler črke ne dojdejo, bode izhajala samo trikrat na teden. Ob sebi se rume, da naročniki zaradi tega ne bodo trpeli nobene denarne škode, ker se jim bode vse to o pravem času v račun vzelo.

* (Pri okrajnem finančnem vodstvu v Mariboru) je bila te dni huda gnječa. Vrednik našega lista je bil vodstvu nazaj poslal neke nemške plačilne naloge, in v slovenskem pismu razložil svoje ravnanje. Na to nemir po vseh uradnih glavah zaradi slovenskega dopisa, potem pa velika skrb, kdo bode prestavljal dopis, čegar jezik se v mariborskem finančnem vodstvu ne razume.

* (Žrtev novih vojaških postav.) Trije ljubljanski bogoslovci Karlin, Tunejec in Zupan, ki so bili prej uvrščeni v vojaštvo, (dva enoletna prostovoljca, tretji deželni brambovec) nego sprejeti v semenišče, morali so iz semenišča izstopiti, ker jim vojaške dolžnosti ne pripusté, duhovnemu stanu posvetiti se. Kako se vjema ta faktum z avstrijsko novodobno svobodo?

* (Ljubljanski bogoslovci) namerjajo

v kratkem osnovati „besedo“ na slavilen spomin Vodniku. Kakor kazejo priprave, bode zopet jako zanimiva in Vodnika vredna. Glavne točke programa bodo slavnostni govor, izvirna šaljiva igra in petje s spremljevanjem na glasoviru. Natančneje poročilo sledi po dovršeni „besedi.“

* (Ljubljanska čitalnica) je za predpustni čas sledeče veselice oglasila: 15. dan januarja ples; 2. dan februarja beseda Vodniku na spomin in ples; 12. in 19. dan februarja ples. Na pusti vtorek bo, kakor je že nekaj let sem navada, velika maškerada; da bo, to je gotovo, samo to se še ne vé — kakor pravi „naznanilo čitalničnega odbora“ —, kdo jo bo napravil, ali čitalnica ali „Sokol“, ali čitalnica združena s Sokolom ali Sokol združen s čitalnico!

* (Iz Postojne) se nam piše: Na novega leta dan je bila beseda v naši čitalnici z godbo, petjem, deklamacijo, tombolo in s predstavljanjem iger: „Svoje-glavneži“ in „Muteč“ — potem se je še mali ples improviziral. — Zopet bode 15. dan t. m. na večer veselica v čitalnici in sicer z godbo, petjem, deklamacijo, tombolo, predstavljanjem veseloigre: „živo-mrtva zakonska“, in s plesom.

* (Odbor sevniške čitalnice) naznanja, da ima tamošnja narodna čitalnica v nedeljo dne 15. jannarja 1871 ob sedmih zvečer svoj letni zbor, pri katerem se bo volil nov odbor, predlagal račun preteklega leta in določevalo se o mnogih drugih društvenih zadevah, ter uljudno vabi vse društvenike, naj se tega zbora udeležijo.

* (Solkanska čitalnica) napravi dne 15. januarja 1871, ob 7. uri zvečer v Verdikonovi dvorani besedo, ki se bo vršila po sledečem programu: I. „Bog vas sprimi“, veseloigra. Petje. II. Deklamacija. Petje. III. Govor. Petje. IV. „Svoje-glavneži“, šaloigra. Vstopnina za neude 20 novcev, za dijake polovica.

Glasovi izmed občinstva.

(Za zadržaj in obliko tega predela ne prejemamo nobene odgovornosti.)

Na Banjšicah (na Goriškem) 4. januarja. Huda je bila lanska zima na Ponikvah, pa hujši je letošnja na Banjšicah, ker tukaj divja burja razsaja. Vse je s trdim ledom pokrito. Kakor prah po cesti drvi sneg po našem ledenem morju naprej, dokler se ne skrije zad za kako ograjo ali v jamo. Gorjé človeku, ki mora iti v takem iz hiše; gotovo ga burja prekucne, ako nima ledenikov ali krampežev pod nogami. Vkljub

mi drugi. Ravno zaradi tega neče o občem glasovanji v Alzasiji in Loréni nič čuti, ker je to sredstvo samo za volitve v severno-nemški parlament vpeljal, pri kateri priliki je izvrstno njegovim namenom služilo dobro vedé, da bi se mu stvar v Alzasiji in Loréni čisto narobe zasuknila. (Dalje prih)

Smrt hrvatskega sabora.

„Morexit sine lux, sine crux, sine comedere deus.“ Simpl. Stult.

Vsaka stvar le nekoliko časa trpi. Tudi mandat enkrat ugasne, kar je gotovo ena najboljih naredeb zapadno-evropskega konstitucionalnega življenja. Tudi naš sabor, aliter Rauchova skupščina in zagrebško spravišče imenovan, šel je v krtovo deželo, ali kakor narod pravi: šel je z nosom zemljo podpirat. Če bi denes še v hieroglifih pisali, bi se dal na smrt in pogreb hrvatskega sabora po prilici tak-le relief narediti: Križ nosi: „der dumme Kerl von Agram,“ kajti za to opravilo je najmanj pameti treba; svetilnico z vgaseno svečo pa Zec od „Narodnih Novin“ v pandurjevi uniformi z grbom dra. Ljudevita Gaja na prsih. Starčević Ante poje iz svojega katekizma: „dolores inferni circumdederunt eum“ itd. Pavišič od „Sloge“ mu pa odgovarja: „et cum Lazaro, quondam paupero, vitam habeas“ itd. Za to avantgardo nosijo vladni „špicelni“ mrtvaški les, v katerem so shranjeni mrtvi jeziki narodnih zastopnikov. Na lesu je zapisano na obeh straneh: „primamo! primamo!“ kajti v teh dveh bese-

dah je zadržan ves politični katekizem pokojnega sabora. Prvi za lesom gre Rauchova ekscelencja „beli list“ v roki držeč, na katerem je hrvaško-ogerska nagodba v podobi črne s . . . . ilustrirana. Za Rauchom gredó njegovi doglavniki: Zlatarovič z ugovoroma o izsušenji lonjskega polja in o prodaji limito-soli; — Žuvič s falzificiranim zakonom o obrambi ustave; in Pogledič z odpustnimi dekreti gimnazijskih profesorjev; zadej pa stopa žalostno in peklačeno dolga procesija samih puranov in mamelukov. Vsak njih nosi locanjo pod pazduho, iz ktere koruzo zobljejo. Med njimi so Julček in Vilček, Korlek in Francek, Tonček in Nathan „aner von de ünserige lajt“. Najzadnji gre celo samcat komisar nesigurnosti Gjurkovečki z lopato. On ni mogel para najti, ker je vsakega sram ž njim v štrici. — Nagroben kamen bo izsekan iz limito soli, ter bo nosil sledeči napis: „Magjaronski popotnik, če prideš kdaj v Pešto, povedi, da tukaj leži 67 jezikov saborskih poslancev od 1867.—1871. posluznih Rauchu in njegovim poveljem, in da vrh jezikov počiva predsednika japice Vakanoviča šepava noga, ki je v sabornici zmerom tako plesala, kakor se je na nasprotni strani Markovega trga godlo!“ — Med tem, ko se saborski jeziki zakopujo, pometajo narodnjaki sabornico, zračijo in z brinjem prekajajo, kakor tačas po prilici ko so v Varšavi Poljaki ruskemu in našemu cesarju gledišče z „assa fetida“ razvonjavili. Zapisnike saborskih sej nosijo „na stran“ popevaje: „qui pulvis es, et in pulverem reverteris.“ Sicer bi saborski zapisniki tudi izvrstno gradivo bili za „postbüchelné“ prihodnjega leta. Na

smetišči županijske hiše, v kterej je sabornica, je potem videti mnogo oslovske dlake poleg onega znanega narodnega pregovora.

Kaj bo pa tam na onem svetu? Kakšna sodba, kakšna kazen bo tam naše lažnjive saborske jezike zadelo. Dante Alligieri je videl v svoji poetični domišljiji peklenke kazni. Nerona in Attilo je videl v vrelí vodi kuhati; — prilizevalce se v človečjeku valjati; — Jazona in druge zapeljivce ženske nedolžnosti od rogatih hudičev šibane; — Semiramo, Kleopatro, Dido, Heleno, Parisa, Tristana in še druge pohotne v večno z gadnim zmrdom napolnjeno noč pahnene; — oderuhe stoječe v ognjenem dežji itd. itd. Vse te kazni za naše pregrešne saborske jezike niso „oportun.“ Naš narod pravi, da bodo stare babe v peklú za jezike priklenene, ker drugače še samim hudičem ne bi bilo v peklú prestatí. Če bi peklenški kralj Lucifer, ali kakor mu je že ime, mene za svet prašal, kako naj naše saborske jezike kaznuje, bi mu jaz to starobabjo kazen nasvetoval. Zakaj? — Zato ker bi jeziki naših narodnih zastopnikov, če ne bi bil vsak njih na posebnem lancu priklenen, nazadnje še same hudiče v take „nagodbe“ pripravili, da bi še v peklú vsa svoja prava zgubili.

V znamenje žalosti za pokojnem saborom bodo od seh mal po vsem Hrvatskem v črnih loncih kuhali, črne črevlje nosili, in galovrani se do pod kolena v črne suknje oblačili!

S smrtjo našega sabora je modrica zgodovine prst oslinila in list preobrnila. Modrica bo pa naj pisala, kar in kolikor jej bo hrvatski narod pod njeno pisalo diktiral. —p.

tako neugodnemu vremenu sem šel zadnji dan leta dvakrat — pred kosilom in po večerji — pol ure daleč na božjo pot Boga nesoč, naj brže v zahvalo za dobrote v minolem letu prejete. Med te dobrote štejem tudi ta-le cenjeni dopis, kateri kaže, kake namene so imeli oni, ki so v prevzvišenega knez nadškofa dregali, naj me s Ponikev na Banjšice prestavi. Dopis se glasi: „Potem, ko ste kakor vikar Ponikovski opravila nadzornika po Tominskem šolskem okraju v preteklem šolskem letu opravljali, in potem ko knezo-nadškofijski ordinariat ni zoper to, če tudi iz sedanje duhovniške postaje tisto sosluzbo — vendar brez narmanjše pomanjkljivosti v duhovnem oskrbništvu — opravljate; ste s tim potirjani, da nam naznanite, kako mislite v takem primerljaju vrediti, da ne bo duhovno oskrbništvu škoda trpelo, ke dar pojete z Banjšic zavoljo šolskih zadev. Od k. n. ordinariata v Gorici dne 14. decb. 1870.“ — Ta važni dopis mi ne more narmanjše pomanjkljivosti očitati o mojem poslovanju na Ponikvah, vendar tirja račun od prihodnosti. Čemu to? Nar pred so se mi vrgli zadržki na pot, da bi ne mogel spolnovati vseh svojih dolžnosti (vzela se mi je duhovnija vsredi šolskega okraja zoper mojo in voljo ljudstva ter ponudila druga daleč od šolskega okraja); a potlej se vpije: Spolnuj dolžnosti brez narmanjše pomanjkljivosti! Kam meri to? Kdor mi je ukradel nadškofovo srce, on naj to pove!

A. Žnidarčič.

Častiti gospod vrednik! Od več strani mi dohajajo prašanja, kedaj izide moja igra. Prosim naznanite, da se začne razpošiljati 20. t. m.; naj bi se do istega časa tudi č. naročniki kolikor mogoče oglašili, da vem, ali imam dovolj iztisov, ali pa jih bo še vedno trebalo.

V Gradcu 11. januarja 1871.

A. Turkuš.

Dunajska borsa 13. januarja.

Srebro	121	75
Napol.	9	97

V službo

se vzame mlad, neoženjen v svojem rokodelstvu vsestransko izurjen kovač, ali pa se mu tudi v zakup prepusti kovačnica, ktera je blizo železniške postaje. V službo vzame ali kovačnico odda podpisani.

V Podnartu na Gorenjskem.

(1) France Miklavčič, posestuik.

Razpis službe.

Pri kolegijalni in mestni farni cerkvi sv. Marije Magdalene v Velkovci na Koroškem (Völkermarkt in Kärnten) je izpraznjena zedinjena služba cerkvenca, kantorja in organista. Prihodki iz raznih zalogov brez privatnega zaslužka v posameznih hišah znašajo gotovih 600 gld. a. v. Dolžnosti pa so te-le: Razun orgljanja pri vsakdanji konventni sv. maši, pri ustanovljenih obletnicah z duhovščino vred v koru peti, orglati, si pripravnega cerkvenca vzdržati, godbo na koru s petjem vred ob nedeljah in v praznikih dopoldne in popoldne preskrbeti in gledati, da se s podukom sposobne mladine petje in muzika na koru v pravem, cerkvenem smislu in duhu izvršuje.

Prosilci za to zedinjeno službo naj prošnje lastno-ročno spišejo, v njih s spričali svoje dosedanje službovanje, lepo vedenje in izvrstne muzikalne vednosti dokažejo, in jih

do 25. februarja t. l.

poštaine proste podpisanemu kolegijatnemu kapiteljnu dopsljejo.

Kol. kapitelj sv. Marije Magdalene v Velkovci, 11. januarja 1871.

Andrej Alijancič s. r.,

(1) kapiteljski dekan in mestni fajmošter.

Dva tapecirarska in enega strugarskega (drechsler) vajenca vzame v službo (1)

J. Lacher

v Mariboru.

Tacim, ki znajo brati in pisati, se daje prednost.

Razprodaja

suknenega, platnenega in družega manufakturnega blaga

v prodajalnici

Henrika Skodlar-ja

na velikem trgu v Ljubljani. (7)

Dr. France Munda,

do sedaj odvetnik (advokat) v Radolci, se je preselil v

Ljubljano

in je svojo pisarno v „Zvezdi“ št. 32, nasproti nunske cerkve odprl.

Skupni oglasnik.

(Oglasila v tem predelu do 5 vrst dolga veljajo z vsem skup samo 30 kr.)

Herrn J. K. in C: Ich ersuche Sie zum letzten Male meine Restforderung binnen 8 Tagen um so gewisser zu begleichen, widrigens ich gegen Sie die gerichtlichen Schritte einleiten und Ihre unreelle Handlungsweise veröffentlichen werde. C. J.

Kupi se več velikih vinskih sodov, ki držé 50 do 100 vedrov. Več pové opravništvo Slov. Naroda.

Priden vincar, ki ima potrebne zmožnosti, da bi na večem posestvu tudi sam gospodaril, se vzame v službo. Kje, pové opravništvo Slov. Naroda.

! Senzacija!

(12) Amerikanski patent.

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše krtačice, o katerih govori na tisoče spričeval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrocih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skoraj ne da dade uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat.) za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to-odločeno, potem se razgreje na spiritalni lampici aparatu prideti, vsled tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanja, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da more veljati kot zaljšalo. En stroj velja 1 f. Steklina čistilne vonjave s potrebnim spiritalom 50 kr. — (Zadostuje za 50krat).

Elektro-galvanični prstani,

jako važna, za vsacega potrebna iznajdba.

Najviše medicinične kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti niže zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z učenim elektro-magnetičnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevati in zdraviti vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr., zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajčna gumbice za našiti iz pravega 13lotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artiklu, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se preračuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži ven-

dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbice v perilu, pri likanju, munganju ali tudi nošenju prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro in zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikelj hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillouchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesr Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najsičajnije, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonodorov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rane do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravna, kako naj črnijo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. (Havana-Bouquet.)

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najceneja cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njen duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklina zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Zmaga vednosti.

Naposled se je enemu najimenitnejih ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, ktero so desetletja največ kapacitete na polji kozmetike zastojali iskali. Preservativ proti slabi sapi (athemprservativ) mahoma odpravi vsako slabodisečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe vtrjuje. Prav priporočata se kadilcem, ker se more zaostali tabakovi duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinka je ta esenca razločna od vseh

drugih, ker je čisto nova, od nobenega družega še ne znajdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklina z napotilom 90 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, angležk izdelek; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

V brambo osebe in imenja

je neobhodno potrebno imeti dobro orožje; to so no-vozboljšani Lefauchaux-revolverji s zavorovalno zaporico, dvojnimi kolenjem in 6 risanimi cevi, s kterimi je mogoče v eni minuti škrat vstreljiti, to je že orožje, da ga ni več tacega.

1 revolver 7 millimeter f. 13. —	100 patron f. 3.50
1 " 9 " " 15.	100 " " 4.—
1 " 12 " " 17.	100 " " 4.50

Žepni samokresi, fino damascirani, enocevni po 1 f. 20 kr., dvocevni po 2 f. 40 kr.

Varovalec življenja ali ubijalec. To iz litoga železa delano orožje se najbolje priporoča napadenim v lastno brambo, ker ima napadeni zaradi oblike veliko moč v rokah in je oblika taka, da se da orožje vedno v žepu nositi; po 65 kr.

Dobrota.

se je skazala vsacemu sesajočemu otroku z izboljšanjem novopatentirane sesalnice, ki nepotrebno dela vsako dojnico (mnogo rečeno!) Otrok se more rediti sedé, leže in celo v spanji, in sicer ravno tako, kakor da bi ga mati dojila, namreč brez vsega truda. Jedokazov dovolj, da otroci, ki so jih dojnice dojile, niso imeli zdravja in moči in da so še le kasneje s pomočjo omenjene sesavnice začeli razcvetati, kar je lahko umljivo, kajti kolikokrat je treba iskati drugo dojnico, predno dobi otrok primerno mu hrano. Le matere vedó ceniti vrednost te iznajdbe. Velja 60 kr., najfineje izdelana 90 kr.

Najnovejša kirurškična iznajdba!

Angleška samoklistira s sikalnico, rabljiva pri otrocih in odraslih; celo oslABLJENE osebe jo morejo brez napanjanja sami na sebi rabiti in se da klistira po potrebi močno ali malo napolniti. Tega orodja naj bi ne manjkalo v nobeni hiši. Po 3 f.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji e d i n o in s a m o pri podpisani zalogi dobiti.

A. Friedmann na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.